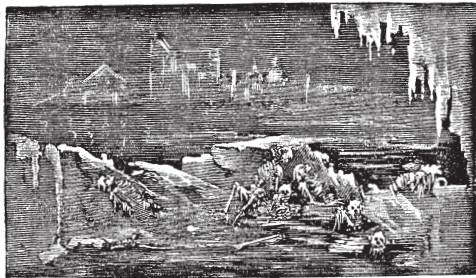

Лазар Комарчић

ЈЕДНА УГАШЕНА ЗВЕЗДА

PORTALIBRIS

Лазар Комарчић
ЈЕДНА УГАШЕНА ЗВЕЗДА

Copyright © PortaLibris, 2017.

Сва права задржана укључујући право на репродукцију
у било ком облику у целости или делимично.

Порталибрис је захвалан на несебичној помоћи
приликом издавања ове књиге драгим пријатељима
из Универзитетске библиотеке, пре свега проф. др
Александру Јеркову и Адаму Софронијевићу.

УСПОМЕНИ
МИЛУТИНА ГАРАШАНИНА

ово дело посвећује

ПИСАЦ

Пишући овај роман писац се служио овим делима:

Camille Flammarion:

Astronomie populaire. Description générale du ciel. – Le Monde avant la création de l'homme. – L' Atmosphère. – Météorologie populaire. – Qu' est-ce que le ciel? – Uranie. – Les Mondes imaginaires et les Mondes réels. – La Fin du Monde. – Paris.

R. Noeggerath:

La Survie: – Sa Réalité – Sa Manifestation – Sa Philosophie. – Paris.

Ferdinand Siegmund:

Durch die Sternemvelt, oder: Die Wunder des Himmelsraumes. Eine gemeinfassliche Darstellung der Astronomie für Leser aller Stände. Wien, Pest, Leipzig.

Rudolf Falb:

Sirius. Zeitschrift für populäre Astronomie. – Von den Umwälzungen im Weltall. Drei Bücher: In den Regionen der Sternen – Im Reiche der Wolken. – In den Tiefen der Erde. Wien, Pest, Leipzig.

Oton Kučera:

Naše Nebo. Crtice iz Astronomije. – Zagreb.

O. Möllinger:

Neue grosse dritte Himmelskarte mit beweglichem Horizont, mit transparenten Sternen 1^{-ster}–5^{-ter} Grösse. – Zürich.

САДРЖАЈ

Пролог	1
Наше небо	3
I Бесконачност васељенина.....	9
II Једна виша интелигенција.....	19
III На месецу	39
IV Његово величанство Мизар	50
V У сунчевим буковима.....	69
VI Небесна мрљица од десет хиљада сунаца	83
VII Изумрли светови	94
VIII Престоница цара Гомора	106
IX Свето тројство	120
X Један лист из духовнога света	131
XI Ништа под небом ново	144
XII Дух једнога Дарског библиотекара.....	160
XIII Кратка историја једнога дугачког периода .	178
XIV Пробуђење.....	189
Епилог	198
Писмо г-ђе Јулке М. Гарашанина	200

ПРОЛОГ

„Целокупно трајање човечанства
на земљи – само је *један ѿренуѿак*
вечности”
Фламарион

И саме звезде што их о лепим ведрим вечерима гледамо, како су се по небу осуле као златне трепераве кокице, имају доба свога детињства, своје бујне младости, своје зрелости, своје дубоке старости, па најпоследње и њима куцне последњи час, те се и оне за навек угасе.

Неизмерно крило васељенино то је, у једно исто доба, и колевка и гроб безбројним световима, што се непрестано рађају и мру...

НАШЕ НЕБО

Посматрати, то је проучавати.....

Кад човек о ведрим ноћима стане да посматра ово наше плаво и звездама осуто небо, њега обузме неко необично осећање. Његови погледи хтели би да продру у дубине небесне; да виде шта је тамо и има ли живих и умних створова на којој год другој звезди... Али хај!... Његов је поглед још нејак, а вид несавршен, те нису кадри да се унесу у тако неизмерне дубине васељенине. Па ипак за човекову душу нема већег ни узвишенијег задовољства, него кад се на крилима својих мисли вине у те тајанствене покрајине небеске...

* * *

На први поглед нама се чини да су звезде, што на небу вечно трепере, непомичне; оне нам изгледају као да су приковане за ону плаву куполу небесну, а није, оне се непрестано крећу од истока ка западу. Па и то није: нас наше рођене очи варају!.. Наша је земља то што се за 24 часа око своје. осе окрене и што за годину дана обиђе око свога центра – нашега сунца.... Отуд долазе сва привидна кретања и нашег сунца и целог звезданог неба нашег; због тога у разна доба године нису једне исте

звезде на нашем небу. Тако, првога јануара у 9 часова увече наш зенит – она тачка на небу што је над нашим теменом – пада између две главне звезде у Возару и Перзеју, између Капеле и Алгола. У то доба, тога вечера, видимо на нашем небу ова звездана јата и главније звезде њихове: Поларну звезду у репу Малог Медведа као центар око кога се сва звездана јата севернога пола и све њихове звезде окрећу и које никад не залазе; а то су: Велики и Мали Медвед, Северна Аждаја, Кефеус, Касиопеја, Лабуд, Лира и Херкулес. Те вечери и тога сата на самом истоку видимо лепу сјајну звезду прве величине и то је Регулус у Великом Лаву. На североистоку Велики Медвед готово додирује сам хоризонт, док се на северозападу једва може видети Вега, звезда прве величине у Лири што је у самој магли севернога хоризонта; а даље ка западу видимо другу сјајну звезду, то је Денеб, звезда прве величине у Лабуду, који је нешто мало више одскочио од северног хоризонта, него што је Вега. На самом зениту видимо звездана јата: Перзеја с Медузином главом и у њеној коси сјајнога Алгола; видимо Возара са његовом лепом звездом Капелом – Козом; западно од Перзеја видимо лепо и сјајно звездано јато Андромеду са великим квадратом Пегазовим, који умало што не додирује западни Хоризонт. Јужно од Перзеја и Андромеде видимо Бика са Алдебараном и Плеадама – Влашићима – а мало даље и Овна. Југозападно од Овна видимо велико звездано јато Китово са његовом чудноватом звездом Миром. Северозападно од Перзеја, у самој Кумовој Слами, видимо лепо звездано јато са пет сјајних звезда друге величине и то је Касиопеја, што веома личи на отворено латинско **W**.... Јужно испод Бика необично

блиста најдивније звездано јато на целом нашем небу, то је Орион са својим златним појасом од три небесна сунца и са својом сјајном звездом Ригером. Испод Ориона виде се два малена сазвежђа: Зец и Голуб, а источно од Зеца и Голуба видимо Великог Пса са његовом сјајном звездом, најлепшом на нашем небу – Сиријусом. Источно од Бика лепо сија велико звездано јато Близанаца са своје две лепе звезде прве величине – Кастором и Полуксом; а јужно испод Близанаца видимо малено сазвежђе Малога Пса са својом црвенкастом звездом прве величине – Проционом. Готово на средокраћи између Великог Лафа и Близанаца једва се виде две мајусне звездице четврте величине. И то је Рак... Још нам ваља поменути знамениту небесну реку Еридан. То је један извијуган низ сићушних звездица четврте и пете величине, који потиче од самог Ориона и то право западу, а после, од једном, окреће свој ток југу, па онда истоку и најпосле се губи у магли самога јужног хоризонта.... Млечни Пут – наша Кумова Слама – овога вечера сече на две поле целу ову небесну куполу и то у правцу од југоистока па на северозапад. Овај Млечни Пут пролази између Великога и Малога Пса, између Близанаца и Ориона, између Возара и Бика, а сече звездана јата: Перзеја, Касиопеју и Лабуда.

* * *

Изађемо ли на отворено место првога априла у 9 часова увече и погледамо ово исто наше небо, видећемо, да се оно са свим изменило. Ниједно сазвежђе и ниједна звезда није више на ономе месту, на коме смо их гледали првог јануара у 9 сати увече. И сам се зенит са онога места помакао у правцу ка североистоку и ено

га под самим ногама Великог Медведа, који се са северног хоризонта попео готово на сам зенит. Тако исто сва поларна сазвежђа променила су своје положаје, на којима су били првог јануара у 9 часова увече. То је исто и са осталим звезданим јатима, што се налазе ван севернога круга небесног. Нека су са свим ишчезла, а то су она што су 9 јануара била близу западног хоризонта, као Пегаз, Ован, Кит и река Еридан, док су се опет на истоку јавила са свим друга сазвежђа, као: Каигџија са својом сјајном звездом Арктуром, Херкулес, Змија и Змијар, Дјева са својим златним класом – Спиком. Велики лав се попео на највишу небесну тачку: а то је јужно испод зенита. Пред Дјевом видимо Гаврана, а готово цео јужни хоризонт прекрило је велико звездано јато Хидре – водене Хале. И млечни се пут померио, а са њим и сва она звездана јата, што су се по њему и око њега поређала, као: Мали и Велики Пас, Орион и Близанци, Бик и Возар, Перзеј и Касиопеја. Плеаде се губе у магли западног хоризонта...

* * *

А посмотримо ли свод небесни над нама првога јула у 9 часова увече, онда ћемо видети са свим другу звездану панораму на целој небеској куполи. Зенит нам је тога вечера на самој средокраћи између Великог Медведа и Лире, између Херкула, Кочијаша и Аждаје. Јужно од Херкула видимо Змију и Змијара. Велики Медвед се примакао северозападу, а Велики Лав се спрема да зађе. Кастор и Полук се једва виде у магли на самом западном хоризонту: све остале звезде из Близанаца већ су давно зашле; Возар са Капелом, Перзеј и Андромеда са Пегазом

се једва виде на северном и североисточном хоризонту. Делфина видимо где је већ високо одскочио на источном небу. Тога вечера видимо како се други полукруг Млечнога Пута оцртао преко целог источног неба, а по њему се поређала звездана јата: на самом северном крају Перзеј, па Касиопеја, па Лабуд, па златнокрили Орао са својом звездом прве величине – Алтаиром; а на самом јужном хоризонту видимо Стрелца и дивно лепезасто сазвежђе – Скорпију, са њеном сјајном звездом прве величине – Антаресом.

* * *

Сличну промену звезданих јата видимо тако исто и на дан првога октобра у 9 часова увече. Млечни је пут целу небеску куполу предвојио скоро на две поле. Зенит нам пада на средокраћу између Лабуда и Касиопеје, Перзеја и Кефеуса. Велики и Мали Медвед са својом Аждајом налазе се на источној половини небеске куполе, а ниже према југу на истој страни небеснога свода видимо Змију и Змијара. Северну Круну и Кангџију видимо на југоисточном хоризонту. По самој Кумовој Слами, пошав од северног хоризонта, па преко целог неба све до јужног хоризонта, поређала су се ова звездана јата: Бик, Возар, Перзеј, Касиопеја, Кефеус, Лабуд, Лира, Делфин, Орао и Стрелац. Западно од Перзеја видимо Овна, а пред њим велико Китово сазвежђе. Јужно од њих блиста се Андромеда и велики звездани квадрат у Пегазу, а пред овим звезданим јатима видимо Водолију, а пред њим Јарца. На самом западном хоризонту видимо једну веома сјајну звезду: то је фомалхаут у Јужној Риби...

* * *

И то су само звездана јата, која ми северци видимо на северној небеској хемисфери. Доле на јужном небеском полу имају са свим друга сазвезђа, која ми никад видели нисмо. И да ли су само то једина звездана јата у бесконачној пучини небеској?.. Не; сва та небесна сазвезђа, све те небројене звезде, што их људи гледају, посматрају, проучавају за читавих четрдесет векова, нису ништа друго, до један виши неимарски створ великог оца небеског, до један већи звездани комплекс, до један цигли, у већем небеском стилу, сунчани систем!.. А колико ли таквих звезданих комплекса још има, што их очи наше не виде и што их никад ниједан умни створ са наше земље, па ни са које друге планете нашега сунца, неће видети?!..

I

БЕСКОНАЧНОСТ ВАСЕЉЕНИНА

„Ни вечност једне душе не би била
довољна да обиђе бесконачност
васељенину и да све сазна”...

Фламараој

Једнога вечера и мене позову у Грађанску Касину на позната предавања г. **Д. С.** о бесконачности васељениној. Ово је било његово шесто предавање. Ја не знам што је он говорио на првих пет предавања, али по ономе шта причају они који су га слушали изгледа да је којешта говорио.

„Е баш оно крупно одвали, кад рече, да наша земља, шестарећи око сунца, у једној секунди, а то је док шеталица на сату учини „цак”, прође простора 29 километара, а то је, колико одавде до иза Раље!”, повикао је један који је био на његовом трећем предавању.

„Вала то му је и којекако – да човек и верује и не верује – али кад оно рече да се из нашег сунца може истесати један милиун и две стотине осамдесет хиљада ових наших земаља – то му ни луд не би веровао”, додао је неко други.

„А овамо је одмах за тим навео да је сунце теже од наше земље три стотине двадесет четири хиљаде пута.... Он сам себе побија: онамо каже да се из сунца може истесати 1.280.000 наших земаља, а овамо да је оно од наше земље теже само 324.000 пута!“

„Море, пројте се, људи!.. Зар не видите да је у ове наше научнике ушао некакав ук, те немају о чему паметнијем да говоре, већ о ономе у што ни луд не би веровао. Ја од кад знам за се наша земља стоји како стоји, а они сад пронашли и да иде и како иде, па чак и колико у њој има ока!..“, рећи ће на то неки Драго опанчар....

На предавање беше дошло пуно света. Лепша половина је необично била заступљена. У великој дворници Грађанске Касине била су сва места заузета. Мушкиње је било у побочним собама. Пушило се и разговарало. Говорило се о последњим великим указима, што су их донеле службене новине, а за тим се прешло на предстојеће изборе и на то, која ће странка однети победу. Глас Весе Ђука највише се чуо. Он је доказивао да ова садашња организација наше војске ништа не ваља; а да се он пита, сместа би замолио Русију, да нам она уреди војску. Стеван Зоља, Савамалац, на другој страни љутио се нешто на одбор, што се ништа не стара за њихов крај, већ сваки одборник вуче на своју страну, а овамо кад се пореза и општински прирези наплаћују, онда од Сављана прво траже. Из побочне собе се опет чу неки глас, да је свему томе крива наша интелигенција и Бог свети зна, о чему се ту још не би говорило и препирало, да неко не повика:

„Почиње!“

И ми нагрнусмо на врата.

Наста један свечан тајац.

Г. Д. С. беше се већ попео на катедру. Смешкао се: мило му, што се његова предавања овако лепо посећују. И онда поче, од прилике, овако:

„Госпође и Господо,

„Овога вечера имамо једну врло неблагодарну тему. О њој су лупали главу толики светски умови па је опет нису довољно расветлили. И ја сам се сад, пигмеј један, нашао да је пред вама расправљам! То је од мене оди-ста дрско; али шта ће се, да није те дрскости и у других људи, људски би се род просто упарложио, те не би био ово што је... Дакле ја ћу данас говорити о бесконачности васељениној...”

И онда мало заћута. Његови се погледи зауставише на „плафону” – као да је кроза њ хтео да погледа у ону бескрајну пучину небеску, што је баш овога вечера тре-перила миријадама небеских светила.

„Прво да се упитамо”, започе он, „шта је то управо ва-сељена? – Васељена је све, све што она у себи садржи: то је наша земља и наш месец; то је наше сунце и сва његова огромна породица – Нептун, Уран, Сатурно са својих осам пратилаца и оним тајанственим појасима својим; то је горостасни Јупитер, из кога може изићи хи-љаду и две стотине ових наших земаља; то је онај бли-стави рој астероида, што кружи око нашег сунца између Марса и Јупитера; то је сам Марс; то је Венера и Меркур; то су оне загонетне луталице – репате звезде – што се с времена на време на небу појаве, облете око нашег сунца па их опет нестане – то је ово наше лепо небо са својим безбројним звездама што на њему вечито тре-пере; – то је оно и што видимо и што не видимо – то

је оно што нема ни почетка ни свршетка!... Васељена је, дакле, сама бесконачност: бесконачност је под нама, бесконачност над нама, бесконачност пред нама, бесконачност за нама!.. И како то да се још боље нашем уму представи?.. Замислимо једну безграничну Сферу, у којој је свако њено место њен апсолутни центар... Летели ми брзином сунчане светлости – што у једној секунди прође три стотине хиљада километара простора – летели ми, велим вам, том страшном брзином лево или десно, доле или горе – сто, двеста, хиљаду, сто хиљада, не, већ сто милиуна, не година, већ векова – ми бисмо били увек у центру те безграничне Сфере!...¹

* * *

„И бесконачност времена аналог је бесконачности васељениној: оно нема свога почетка, оно неће имати ни свога свршетка. Само име: време – то је илузија; јер у животу васељенину нема времена – нема ни прошлости, ни садашњости, ни будућности: живот васељенин – то је једно апсолутно трајање.....

* * *

„Па и сама бесконачност броја аналог је бесконачности васељенине; јер је у васељени све безбројно – светови као и атоми, из којих су ти светови састављени.

„Па и сам прогрес живота – било биљног или животињског – нема својих граница. И он је вечит и бескрајан. Ко би могао повући границе између интелигенције једног црвића и интелигенције ловачког кера, а ко ли

¹ Une sphere dont la centre est par tout, la circonference nulle part (*Pascal*).

између једног Патагонца² и философи Канта, великог астронома Коперника и песника Молијера?! О, ти узвишени Уму, ти вечита и непојамна сило васељенина – што одржаваш на карару и вечитој хармонији миријаде миријада светова, те чине да је овај свет и тако леп и тако величанствен и тако недостижан – ми се теби дивимо; ми пред престо твој на колена падамо и са дна душе своје прошапћемо:

„Велија дела твоја јесу Господи!...”

* * *

После мале паузе он опет настави:

„Господо и Госпође,

„Бесконачност васељене то је бесконачност и вечитост материје, која испуњава цео простор; а бесконачност простора и вечитост материје, то је бесконачност светова, то је вечитост живота њихова; а бесконачност и вечитост живота њихова то је бесконачно и вечито кретање материје; а бесконачно и вечито кретање материје, то је бесконачно и вечито обнављање – вечито постојање, рађање и умирање светова³!...”

„Вама то, Господо и Госпође, може изгледати мало и чудновато и невероватно, али је то ипак така овејана истина, као што ја гледам вас и ви мене.

„Ево вам једног примера:

„Колико сте пута о лепим ведрим вечерима гледали ово наше лепо плаво небо осуто безбројним треперивим

² За Патагонце веле, да интелектуално стоје најниже од свију осталих племена читавог човечанства. Они живе у Патагонији, на јужном крају Америке.

³ У овоме излагању г. Д. С. има мало и порицања. Он говори о бесконачности живота светова; а овамо одмах казује како се светови вечито рађају и мру....

звездама. И на северној и на јужној хемисфери небесној једва их се могло голим оком видети око четири-пет хиљада, али кад се небо погледа на мало веће телескопе, онда их се покаже на милиуне. И не само да их се покаже на милиуне, већ нам телескоп открије безброј небесних маглина и магличастих звезданих гомила. Небо нам се онда учини као да је све с краја на крај посуто ситним блиставим песком.

Из ових се небесних маглина стварају нови светови, нове сунчане системе. Од безброја тих небесних маглина и звезданих гомила да поменемо једну из маленог сазвежђа које се зове: *Ловачки њси*. И она се голим оком не види, а кад се телескоп потражи, онда нам се у том маленом сазвежђу оцрта један мајушни блистав венчић, начичкан једва приметним прашинастим звездицама. Њих је знаменити астроном сер Хершел старији чак и пребројио: има их, вели се, преко десет хиљада, а то ће рећи, да у оној маленој магличастој гомилици има преко десет хиљада сунаца, или, боље рећи, сунчаних система, и већих и мањих него што је систем нашега сунца, овога колоса небесног, из кога се, као што сам вам недавно напоменуо, може истесати милиун и две стотине и осамдесет хиљада ових наших земаља, која је опет за себе један колос!.. Па и опет, кад би се ово наше сунце гледало из даљине онога мајушног прстенчића звезданог, оно се не би голим оком видело, и једва ако би се на највећи телескоп могло наћи и то као једна светла треперава тачкица – колико убод мале шиваће игле!... А шта би се тек могло рећи о осталим, безбројним небесним маглинама и звезданим гомилама – у Перзеу,

у Тукану,⁴ у Центауру, у Ждребету, у Ориону, у Штити Собјевскога, у Великом Медведу, у Андромеди, у Змају, у Лафу, у Водолији, а шта опет о оном горостасном и светлуцавом небесном појасу, што се зове *Млечни љућ* – наша „Кумова Слама” – што је цело небо опасала, а која ништа друго није, до баснословно од нас удаљена сунца и сунчане системе, којима нема броја ни есапа – ни по даљини ни по величини њиховој?!

„Ето, Господо и Госпође, то су тек овлашни оцртаји нама непојамне бесконачности васељенине!..

„Пре милиуна и милиуна, не година, већ векова, и наше сунце и цела његова огромна породица били су овака небесна маглина, чије су се границе тада протирале далеко иза граница Нептунових. Пречник ове горостасне маглине нашега сунца износио је преко 8.800 милиуна километара!... Најпре се од те маглине оделио Нептун, а за њим Уран, па Сатурно, па Јупитер, па астероиди – има их око 400 што су до сад пронађени; а, по свој прилици, има их још који нису пронађени; – па Марс, па наша Земља, па Венера и на послетку Меркур, овај мезимац нашега сунца. Па и ова деца сунчева имају свој пород. Земља наша има једно дете – а то је наш Месец; Марс има двоје, Јупитер четворо⁵, Сатурно осморо, Уран четворо. За Нептун се зна да има самог једног пратиоца, али неки астрономи тврде, да их мора бити више⁶...

⁴ Сазвезђе на јужној хемисфери неба.

⁵ Један од ових Јупитерових пратилаца, по имену Ганимед, нешто је мањи од Марса, а већи од Меркура.

⁶ А има их који с великом вероватноћом тврде, да Нептун није крајња сунчева планета, већ да и иза њега има још једна – занептунска планета!...

„И та огромна породица нашега Сунца смештена је у једну периферију небесног простора, која има, као што горе рекох, у пречнику на, скоро, девет милајарада километара. И она опет у целој васељени није ништа друго до, као што вам мало пре рекох, један убод иглин!... То је један цигли атом међу атомима из којих се састоје сви небесни светови, који испуњавају ову, нашем уму недо-стижну, васељенску просторију, просторију без краја и почетка, просторију што има једно једито име: васељена....

„Господо и Госпође,

„Бесконачност је васељенина што и вечитост њена. Има светова који су сад у повоју, а има их, који су у пуној младићској бујности, а има их који су достигли врхунац зрелости своје, а има их који су нагли вечеру живота свог.... Ето и ова наша земља била је негда небесна маглина – и она је негда сјала најпре љубичастом бојом, па бљештећи белом, па златнобелом, па црвеном, док се најпосле није охладила. Милиунима и милиунима година прошло је док је она постала ово што је; и милиуни и милиуни проћи ће, док се и наше сунце охлади и постане један грдосни небесни леш. С њим ће изумрети и сва његова породица. И то ће бити једно васељенско гробље.... Шта се мрштите?.. Не бојте се. Ми то доживети нећемо!..

„И цео овај живот и нашега сунца и целе његове породице, то је само један трен у животу васељенину!.. Ето шта је бесконачност васељенина!“ ...

Овим је г. **Д. С.** завршио своје шесто предавање.

* * *

После је настала игранка. О васељени и њеној бесконачности ама нико више ни речи да прозбори. Па и сам г. **Д. С.** о томе није више мислио: и он се ухватио у коло и играо је, да га је свега зној пробио. Што се мене тиче морам признати да ме је предавање овога г. **Д. С.** прилично узбудило, те нисам могао ни да вечерам, а то ли да се у коло ухватим. Оно ми није силазило сума, да је васељенина безграничност, слична оној бесконачној Сфери, у којој је свако њено место њен апсолутни центар: летело се ма у ком правцу, десно или лево, доле или горе – сто хиљада, не, већ милиун милиуна, не година, већ векова, брзином сунчане светлости – увек би се било у центру те бескрајне Сфере.... Та ово је, да човеку свест мркне!... После оно „да ће се у току времена и наше сунце и цела његова породица скочањити и постати једно васељенско гробље;” па оно, да се и светови рађају и умиру – ето, то ми троје није ишло у главу: зар ова наша лепа земља, пуна сваке природне лепоте, пуна зеленила, пуна цвећа и мириса, пуна миријада Божјих створова – пуна песме и цвркута, пуна љубави и доброте; пуна мрзости и зависти – па да свега тога од једном нестане и да постане један васељенски леш?!... Не, не, то само бити не може: све верујем, али у то не верујем. Зар је Бог за то створио овај лепи бели свет и у њему чудо од чудеса – човека, па да га једног дана збрише као сунђер кредом исписане цифре на табли?! Не, то би била права, па макар, Боже опрости, и Божја бесмислица!...

* * *

У тим и таквим мислима отишао сам кући и легао у кревет. Дуго и дуго нисам могао заспати. Испред мојих

очију пролазили су читави светови, црни као авети, а покривени вечитом тмином. У два сам маха скакао из кревета и опет легао, али пусти сан никако да ми дође. И, најпоследње, не знам кад сам и како сам заспао.....